

socialmedicinsk tidskrift

Sextiosjätte årgången häfte nr 8 1989

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Ann Appelgren, red. sekr.,
Elisabeth Natt och Dag, expedition

Redaktionsutskott:

Erik Allander, professor i socialmedicin, Huddinge
Carl-Erik Arthursson, socialchef, Vetlanda
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Arne Borg, direktör, Stockholm
Lars-Olov Bygren, professor i socialmedicin, Umeå
Axel Fugl-Meyer, professor i medicinsk rehabilitering, Umeå
Axel Gisslén, kommunalråd, Örebro
Gunnar Grimby, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Sonja Henriksson, socialbyråchef, Göteborg
Sven-Olof Isacson, professor i socialmedicin, Lund
Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg
Alvar Norlén, socialchef, Sollefteå
Ionie Oscarsson, socialchef, Härryda
Ivan Ottosson, socialdirektör, Göteborg
Bengt Scherstén, professor i allmänmedicin, Lund
Sune Sunesson, professor i socialt arbete, Lund
Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm
Gösta Tibblin, professor i allmänmedicin, Uppsala

Mer och bättre handikappforskning

Det ursprungliga planerade temanumret om handikappforskning har tack vare glädjande tillströmning av intressant artikelmaterial blivit till två. Föreliggande andra nummer visar återigen vilken bredd och mångfald som karakteriserar området.

Konkreta tecken börjar nu också förmärkas på en ökning av mängden handikappforskning. Vare sig man mäter i termer av omfattning av anslagna medel från offentliga forskningsfinansiärer, antal registrerade, pågående forskningsprojekt eller publicerade rapporter indikeras en tillväxt i storleksordningen trettio-femtio procent. Denna i och för sig uppmuntrande siffra skall dock jämföras med målsättningen minst en fördubbling som FRN:s handikapputredning uppställt.

Felkällorna i sådana uppskattningar är dessutom många, framför allt sammanhängande med svårigheter att definiera och avgränsa handikappforskning. Man torde dels ha grundad anledning att konstatera, att de senaste årens tilltagande intresse för handikappfrågor och diverse stimulansinsatser (jfr föregående temanummer 4: 1989 s 142–144) börjat bära frukt.

Att vi fått *mer* handikappforskning förefaller alltså sannolikt. Har den också blivit *bättre*?

Svaret på den frågan beror än mer på hur man definierar. Man kan tex mena att det viktiga är att den är uttalat inriktad på att lösa handikappproblem. Detta är den "klassiska" handikappforskningen, som utförs av "handikappforskare". Vi behöver mer av den typen av forskning för att bygga upp teorier och åstadkomma en kunskapsutveckling, som utgår från handikappproblematisens egna villkor och som når ända fram till att lösa praktiska problem. Framför allt behövs en rimlig basmängd av forskartjänster, specialdestinerade för handikappforskning inom olika discipliner. Idag befintliga sådana tjänster kan räknas i ental för hela landet. Det kan i sammanhanget noteras, att forskning som görs för att lösa handikappproblem kan vara till stor nytta även i andra sammanhang. Det som är bra för handikappade är i regel bra också för andra. Tydligast ser man kanske detta när det gäller teknisk utveckling. Ett belysande exempel är engreppsblandaren, som snart konkurrerat ut alla andra vattenkranar och finns i de flesta hus. Ursprungligen är den framtagen som handikapptechnik.

Men handikappforskningen kan inte klaras enbart av handikappforskare.

Man är beroende av den generella kunskapsutvecklingen — huvudsakligen inomvetenskapligt motiverad och styrd — vad avser medicin, teknik, beteende- och samhällsvetenskap, humaniora. För att uppnå fullgod kvalitet måste handikappforskningen förankras i "normalvetenskapen" och få fast fot i den reguljära forskningen vid universitet och högskolor. I praktiken betyder det att handikappfrågor till stor del bör och måste bearbetas av forskare som inte enbart är specialiserade på handikapp.

Egentligen finns potentiellt handikappaspekter med i alla sammanhang som rör människans levnad. Det riktigt stora resurstillskottet för handikappforskningen kan nog uppnås ju fler och ju bättre forskare som kan fås att beakta den dimensionen.

Lars Kebbon

Gästredaktör för detta temanummer har varit Lars Kebbon, docent vid Uppsala universitet, forskningspsykolog vid institutionen för psykiatri, Ulleråker samt föreståndare för Centrum för handikappforskning vid Uppsala universitet.